

ĆWICZENIA Z MORFOLOGII WSPÓŁCZESNEGO JĘZYKA POLSKIEGO

Roman Madecki

I. Wstaw odpowiednie formy wyrazów podanych w nawiasie

1. Za trzy (kwadrans) mam spotkanie z moimi dwoma (brat).
2. Dzisiaj pójdziemy z naszymi polskimi (gość) do ogrodu zoologicznego, żeby obejrzeć (struś i słoń).
3. Kuratorzy zabytków skarżą się, że (gołąb) niszczą zabytki.
4. W ostatnim (tydzień) spowodowali (przechodzień) trzy poważne wypadki.
5. Jesień sprawia nam kłopoty z (liść).
6. W tym hotelu nie ma takich (zwyczaj), żeby nie wynajmować (pokój - lm.) z widokiem na Stare Miasto gościom krajowym.
7. Dlaczego tak przyglądasz się mojemu (kot).
8. W przyszłym tygodniu wezmę udział w (zjazd), który odbędzie się tym razem w (Radom).
9. Premier oraz pozostali członkowie (rząd) siedzą w drugim (rząd).
10. Nasza fabryka nie produkuje już (tramwaj), chociaż należały one kiedyś do podstawowych (wyrób).
11. Na rynku są chodniki zrobione z kocich (łeb).
12. W tym (staw) jest wyjątkowo dużo (karp), które w ostatnim czasie przyciągają sporo (złodziej)
13. Drewniane części przymocowane są do konstrukcji stalowymi (gwóźdź).

14. W dziwnym żyliśmy (świat) : partia przekazała (chłop - lp.), że komitet postanowił upaństwowić jego gospodarstwo.

15. Przygotowywana reforma administracyjna w Polsce wprowadzi znów (powiat). Zebrzydowice znajdują się w (powiat) cieszyńskim.

II. Wstaw odpowiednie formy podkreślonych wyrazów

1. Babcia zawsze powtarzała: „Nie ufaj obcy człowiek, nie wchodź w drogę czarny kot, nie sprzeciwiaj się Bóg i nigdy nie bierz udział w złych sprawach, żeby nie spodobać się diabeł.
2. To są kraj, gdzie można jeszcze dzisiaj zobaczyć w wolnej naturze dzikie koń, słoń, lew, tygrys, hipopotam, struś lub nosorożec.
3. Pociąg zbliżał się powoli ku Kraków.
4. W ostatnim tydzień listopad będą naszymi gość profesor i doktor z Uniwersytet Warszawski.
5. Ostatni numer Gazety Wyborczej wspomniał o znanym chór Słowiki z Poznań, który otrzymał pierwszą nagrodę na Festiwal Chórów Akademickich.
6. Nie mogąc wyjaśnić mu tej sprawy, ogromnie zdenerwowała się i nazwała go głab kapuściany.
7. Nie wiesz przypadkiem o jakiś dobry lekarz? Od tygodnia bolą mnie zab, a ja nie znam tutaj w mieście żadny dentysta.
8. W Tatrach jeszcze ciągle gniezdzą orzeł.
9. Polak i Czech (lm.) starają się wejść do Unii Europejskiej.
10. Jej mąż był podobno taki przystojny, że mówiła do niego - „Ty mój anioł!“
11. W tym zakład produkują już od lat niezawodne kocioł i grzejnik.

12. Powiedz ojciec, żeby nie brał udziału w tym spór. To samo możesz przekazać również pan Kowalski.
13. W związku z remontami najważniejszych zabytek miasta, wspomina się w Dział Konserwatora Zabytków najczęściej o Kościół św. Jana Chrzciciela.
14. Nigdy nie obchodziły ją konwenans, bo prawie ze wszystkimi dyrektorami w historii firmy miała romans. Mówię pani: przed tą kobietą jeszcze niezłe awans.
15. Agnieszka pojedzie na pewno ze swój dwa brat.
16. Postanowił spędzić pół roku w klasztor jakiegoś małego znany zakon
17. W tej fachowej sprawie nie mają nic do powiedzenia amator.
18. To gospodarstwo rolne zajmuje się hodowlą bydła rogatego - jest dużo krów, pięć byk, lecz ani jeden wół.
19. Ksiądz wspomniał w dzisiejszym kazaniu kilkakrotnie o apostoł Paweł.
20. Nie mam czasu na obiad, zjem chyba tylko jakiś pieróg i banan.

III. Wstaw odpowiednie formy podkreślonych wyrazów

1. Urodziłem się 23 lipiec 1965 rok w Radom, ale już od dzieciństwa mieszkam w Lublin.
2. Panie konsul, dziękujemy pan za pomoc materialną oraz wsparcie duchowe.
3. W tym zabytkowym klasztor żyli w najpierw franciszkanin, później zastąpili franciszkanin mnich z innych zakonów.
4. Będąc w Grecji, widziałem chłopca jadącego na osioł.
5. Ze względu na dziedzictwo kulturowe Europy możemy o każdym Europejczyk mówić jako o chrześcijanin.
6. Fachowcy w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego wspominają w swoim raport o popiół, który zagraża pobliskiemu park.

7. W spotkaniu duchownych wzięli udział ksiądz ze wszystkich parafii naszej diecezji z wyjątek naszej. Ksiądz proboszcz (!), dlaczego postanowił ksiądz nie brać udziału w tym spotkaniu?
8. W ogrodach pałac i zamek hodowano bardzo często ptak egzotyczny, przede wszystkim paw (lm.).
9. Czech pojedą samochód, Rosjanin pociąg, Amerykanin polecą samolot i Hiszpan popłyną statek.
10. W pokój zrobiło się ciemno, ponieważ spaliła się żarówka w żyrandol.
11. Chłopiec, nie bądź takim mędrzec, bo jeszcze sporo nauki przed tobą.
12. Żadne zabieg lekarskie nie przyniosły efektu. Może ktoś z moich przyjaciel będzie wiedział o jakimś dobrym znachor.
13. Widziałem twoich brat pod ten duży dąb przy kościół.
14. Czytałam legendę o cudownym dzwon, o leniwym kowal i o topielec, który przebywał w staw.
15. Aż do wieku XIX przewoziły pasażer (lm.) i przesyłki pocztowe dyliżans, czyli wieloosobowe kryte pojazd konny.
16. Nad rzeką rosła wierzba ze zwieszającymi się gałąź, która pokryta jest teraz na jesień kolorowymi liść.
17. Już niosę nowy obrus a ty chodź po talerz. Łyżek mamy dosyć, ale boje się, że zabraknie nóż i widelec.
18. Nasi ojciec są biolog i obaj zajmują się roślinami, szczególnie mech (lm.).
19. Pod koniec przedstawienia wystąpili fakir, którzy leżeli na łózkach ze sterczącymi gwóźdź.
20. Doświadczenia naszych przodek mówią, że złodziej najlepiej złapać na gorącym uczynek.

21. Niemal przez każdą większą rzekę przewoziły kiedyś człowiek (lm.) prom. Prom zostały jednak całkowicie zastąpione przez most.
22. Na dach siadają gołęb, czekające na jedzenie, które pacjent szpital rzucają im z okien. Najbardziej lubią rogal (lm.).
23. Co tak patrzysz spode łeb, ty dureń? Czy ty nie wiesz, że do parku nie wolno wjeżdżać na rower.
24. Dwa lata temu zламаłem dwa kreg. Wypadek ten miał miejsce w Głogów, jak jechałem z Wrocław do Kraków.
25. W czas wojny miał duże znaczenie ruch opór.
26. Teraz czytam wiersze Czesław Miłosz, chociaż za poezją nie przepadam. Latem czytałam przeważnie krótkie kryminał i felieton (lm.) w czasopiśmie.
27. Cała rodzina rozmyślała o prezent dla dziadka, lecz błąd było, że każde z nas rozmyślało pojedynczo. W dzień urodzin dostał biedny dziadek trzy koc.
28. Ten pałac należał kiedyś do żołnierz, a dzisiaj należy do pisarz. Pieniądz na jego remont nie ma jednak ani wojsko ani związek literatów.
29. Jej przecucia sprawdziły się w szeregu wypadek.
30. Po wypadku nie mógł przez parę sekund złapać dech.

IV. Wstaw odpowiednie formy podkreślonych wyrazów

1. Schód wykonane są z dwu podstawowych materiał, stopnie z drewna i poręcz (lm.) z metal kolorowego.
2. Nie mogę zrobić gulasz, bo nie mam cebula. Może zjadłbyś wołowina z duszoną marchew?
3. Na strych były mysz, więc kupiliśmy kot, żeby nasz problem z mysz jak najszybciej rozstrzygnął.

4. Jestem przekonana, że nie ma własnej opinia i nie jest w stanie zaproponować żadnych idea.
5. Nie mogę naprawić zamek, ponieważ nie mam śrubokręt ani młotek. Poza tym do majsterkowicz nie należę.
6. Do miejscowego Koła Gospodyni Wiejskich należy niemal pięćdziesiąt kobiet. Członkini Koła zajmują się przede wszystkim pieczeniem ciastek.
7. Wyjazd na kolonia nie obszedł się bez łza.
8. W czasie powódź zabrakło żywność, pościel i koldra.
9. Nie cierpię takich jędza, które nienawidzą człowiek (lm.) i za wszelką cenę muszą doprowadzić do klótnia.
10. Zarezerwowałem pokój na dwie doła. Niestety nie było żadnych wolnych pokój z łazienka.
11. Woda z tego źródła zawiera sól mineralna (lm.) i dużo różnych pierwiastek.
12. Noc są okresem aktywności życiowej nietoperz i motyl nocny (lm.)
13. Polska młodzież, ty jesteś przyszłością naród!
14. Chodzę co miesiąc do dermatologa z wyprysk (lp.) na lewej ręka i prawej noga.
15. Jeżeli pojedziesz do Łódź koleją, to musisz przesiąść się w Częstochowa.
16. Nad oczyma mamy brew i na obu powiekach rzęsa.
17. Ten aktor nie grał nigdy głównych rola.
18. Tutaj musiało dojść na pewno do jakiejś zbrodnia, ponieważ wszędzie jest pełno krew.
19. Kupiłam dwa metry czarnego jedwab na bluzkę. Idę jeszcze po czarne nić, bo żadnych nie znalazłam.
20. W program najbliższych impresa kulturalnych znalazły się nie tylko utwory polskich kompozytor, ale także polskie pieśń ludowe.
21. Miejcie na uwaga również potrzeby swoich dusza, żebyście nie zaznali męka piekielnych.

22. W tym roku nie ma na tym dąb ani jednej żołądź.
23. Zawsze marzyłem o podróż do Egipt, jednak najdalej byłem we Włochy.
24. Wszędzie w centrum są urząd lub bank, ale nie ma prawie żadnych kawiarnia lub cukiernia.
25. Robię często różne surówka, lecz seler nigdy nie dodaję, ponieważ moi syn go nie lubią.

V. Przetłumacz podane zdania

1. Každý večer se dívám na televizi, ale rádio neposlouchám skoro nikdy.
2. Žádný lékař se neobejde bez teploměru.
3. Po nehodě nemocný lapal po dechu.
4. Minulý měsíc jsem byla v Berlíně, za dva dny jedu do Londýna a v březnu do Říma.
5. Na oběd jsem neměla čas, a tak jsem snědla jen hamburger.
6. Když piji kávu, mám vždycky chuť zapálit si aspoň jednu cigaretu.
7. Na církevní konferenci byli kněží a mniši ze všech evropských států, jen z Lucemburska nepřijel nikdo.
8. Právě jsem vyprávěl o panu Malinowském z naší vesnice, který se zabývá chovem drůbeže
- - slepic, hus a kachen.
9. Na svatbě byli jeho bratři, bratřanci, sestřenice, synovci a neteře, zkrátka celé příbuzenstvo.
10. Přeji svým přátelům Novákovým, aby měli v Maďarsku pěkné počasí.

VI. Wstaw odpowiednie formy wyrazów podanych w nawiasie

1. W tej (część) świata są tylko góry, (pustynia) i (puszcze)
....., lecz nie ma żadnych (morze)

2. Wszystko wskazuje na to, że (orzeł) podoba się w tym (gniazdo),
ponieważ wrócił tu już po raz trzeci.
3. Staż w ramach (studia) uniwersyteckich będzie odbywał się w (Muzeum
Narodowe)
4. Krótkie (nazwisko) nie pasują do długich (imię)
5. Podczas zwiedzania miejscowego gospodarstwa rolnego widzieliśmy dużo (krowa)
..... i (cielę) Były też (koń) i (żrebię)
6. W akademii wzięli udział wszyscy (uczeń) szkoły oraz ich (rodzic)
..... Obecni na (sala) przywitali burzliwymi oklaskami (gość)
honorowego - (Książę Czartoryski)
7. Te (zwierzę) nie mają (oko), bo żyją przez cały czas w (ciemność)
.....
8. (Pałac) różnią się od zamków również tym, że (budowla)
pałacowe nie mają takich wysokich (wieża)
9. Zabytkowe (klasztor) z gotyckimi (kościół) przy ulicy Świętego
Ducha należą do (franciszkanin)
10. Ponieważ nie znalazłem ani jednego (grzyb), usiadłem sobie na (mech)
..... Wokół było takie cicho, że nie słyszałem nawet własnego (dech)

VII. Przetłumacz podane zdania

1. Do odjezdu rychlíku do Čenstochové máme ještě dost času.
2. V centru města je málo kaváren a restaurací.
3. Stav střechy na této budově je velmi špatný.
4. Na nové šaty budu potřebovat čtyři metry černého hedvábí.
5. Kořata již nemáme, všechny jsme věnovali svým přátelům.

VIII. Przetłumacz podane zdania

1. V připravované antologii současné polské poezie najdeme také básně Bogdana Buteńka a dvě povídky Manuely Gretkowské.
2. Pavel sní o povolání hajného, protože by chtěl žít uprostřed přírody a starat se o les a zvířata.
3. Ve středu budu skládat zkoušku z historie Německa. Skoro všichni kolegové tu zkoušku složili už v zimním semestru.
4. Nemocnice v menších městech si stěžují na nedostatek kvalifikovaných lékařů a zdravotních sester.
5. Dóžecí palác v Benátkách byl vybudován v renesančním slohu. Jeho umělecká hodnota svědčí o moci dóžete.
6. V krakovských Sukiennicích je galerie, kde je možné prohlédnout si velká plátna Jana Matejka, která představují důležité události z dějin Polska.
7. To přece nemyslíš vážně! Nemůžeme mít červené dveře a zelené zárubně. Nejsme v cirkuse!
8. Teď, když padá sníh, máme od dětí pokoj. Celý den lyžují, bruslí nebo sáňkují. Včera postavily na zahradě také sněhuláka.
9. Školné na vysokých školách zatím v zákoně není, ale stále se mluví o jeho možném zavedení.
10. Rodiče pozvali na návštěvu manžele Rokické, se kterými se přátelí již od doby studia na univerzitě.

IX. Wstaw odpowiednie formy podkreślonych wyrazów

1. Ostatnio czytałem utwory polski pisarz, np. niektóre dramat Aleksander Fredro lub dwa cykl opowiadanie Bruno Schulz „Sklepy Cynamonowe“ i „Sanatorium pod Klepsydrą“.
2. Do najważniejszych dzieło leksykografii polskiej należy niewątpliwie słownik Samuel Bogumił Linde.
3. Policja nie złapała jeszcze winowajca, chociaż od czasu popełnienia zbrodnia minęło już sporo czasu. Uczciwi ludzie boją się wychodzić wieczorem na ulicę, a zbrodniarz śmieją się policjant i sędzia prosto w oko.
4. Dla większości bezrobotny nie ma Urząd Pracy żadnych wolnych miejsc. Potrzebni są tylko motorniczy, hydraulik, mechanik samochodowy, cieśla i budowniczy.
5. Biologowie nazywają czerw larwy much i niektórych innych owadów. Dawniej odnosiło się to słowo do różnych larwa niszczących drzewa i owoce.
6. Polscy pediatra i logopeda spotkali się na sesja naukowa w Zakopane. Kolejne zjazdy odbędą się w Kudowa - Zdrój i Biała Podlaska.
7. Ty chyba żyjesz w jakiś nierealny świat! Zdejmij wreszcie z oko te różowe okulary i postaraj się zrozumieć, że ze wszystkimi człowiek nie można żyć w zgoda.
8. Starosta powiatów poinformowali prezydent i burmistrz miast, że w budżet powiatu nie ma żadnych dodatkowych środków na budowa planowana obwodnica.
9. Dziadek zna dobrze nuty i potrafi grać niemal na każdy instrument muzyczny, ale najlepiej gra jednak na skrzypce. Niestety dziś nie zagra, ponieważ nie wziął z domu smyczek.
10. Na Rynek Główny w Krakowie oznaczone zostało miejsce, gdzie w marzec 1794 roku ogłoszono akt powstania, którego Najwyższy Naczelnik ogłoszono Tadeusz Kościuszko. Powstanie przygotowane zostało przez patriotów na emigracja i grupę spiskowiec w kraju.

X. Przetłumacz podane zdania

1. Když jsem byl vloni v Krakově, vyprávěl nám průvodce o vynikajícím gotickém řezbáři Vitu Stwoszovi, jehož díla můžeme obdivovat kromě Krakova také v Hnězdně, Wloclawku a v Německu v Norimberku.
2. Zkusila jsem různé speciality polské kuchyně, ale dosud jsem nenašla odvahu objednat si v nějaké restauraci dršťky.
3. Určitě jsi jedla borůvky, protože máš fialová ústa a také flek na halence.
4. Tento výzkum veřejného mínění je přísně anonymní. V dotazníku neuvádějte žádné osobní údaje, s výjimkou údajů týkajících se věku a zaměstnání, a poté stručně odpovězte na uvedené otázky.
5. Dnešní televizní soutěže Kolo štěstí se zúčastnili tři hráči: paní Mizińska z Białystoku, pan Kowalik z Radomi a pan Żyłko z Čenstochové. Hlavní cenou byl týdenní zájezd do Londýna.
6. Škola se rozhodla informovat rodiče některých žáků osmé třídy, že jejich děti soustavně porušovaly kázeň na školním výletě v Zakopaném.
7. V Biskupském paláci se sešli zástupci mládeže s knězi a řeholníky, aby diskutovali o úloze církve v současném světě.
8. V roce 1576 se stal polským králem kníže Stefan Batory. Také ostatní Batoryové zastávali vysoké úřady.
9. Nemám žádné ostré nůžky, které bych mohla použít ke stříhání látky. Budu si je muset někde půjčit. Sousedka je švadlenou a určitě takové nůžky má.
10. Poslední díl Literárních studií byl věnován hraběti Aleksandru Fredrovi a vývoji polské komedie.

XI. Wstaw odpowiednie formy podkreślonych wyrazów

1. Konopie indyjskie to specjalny gatunek konopie dostarczający narkotyki, mianowicie haszysz. Natomiast z konopie siewne otrzymuje się olej oraz włókna do wyrób różnych sznur, lina i plótno.
2. Zakwaterowanie w apartament dla czterech osób jest dużo tańsze. Spróbujemy umówić się z państwo Linde, żeby pojechali razem z nami.
3. W Karpaty i Sudety występują halny, czyli silne porywiste wiatry, wiejące od szczyt ku dolina.
4. Udają najlepsze przyjaciółki, a jak jednej nie ma, to druga wylewa na nią dosłownie kubły pomyje.
5. W tej karczma zatrzymywali się kiedyś woźnica, przewożący rozmaite towary ze wsi do miasta na targ.
6. Prestiżową Nagrodę Wielką Fundacji Kultury za rok 1998 przyznano wybitna pisarka i reportażystka Hanna Krall i wielka uczona Maria Janion.
7. Przyjdę chyba trochę później, ponieważ mam bardzo ważne spotkanie z dyrektor naczelny Kruczkowska w sprawie planowanego remontu hala produkcyjna.
8. Maria Leszczyńska, córka króla polskiego Stanisława Leszczyńskiego, wyszła w 1725 roku za mąż za Ludwika XV i uzyskała tytuł królowa Francji.
9. O problem odmiany rzeczowników obcego pochodzenia może pan porozmawiać z doktor habilitowany Małgorzata Kraskowska, która zajmuje się właśnie morfologią rzeczownika.
10. Niektóre szkoły podstawowe i średnie w Krakowskie i Katowickie zostały zamknięte z powodu epidemii grypy. Podobna sytuacja panuje również w województwo opolskie.

XII. Wstaw odpowiednie formy przymiotnika ten, tamtem oraz formę stopnia wyższego podanych przymiotników

wzór: sweter, nowy - Ten sweter jest nowy, ale tamten jest jeszcze nowszy.

koszula, drogi
kiełbasa, smaczny

uczeń, dobry (lm.)
 książka, interesujący
 rogalik, czerstwy (lm.)
 spodnie, czarny
 ręcznik, czysty
 mieszkanie, mały
 kawa, gorący
 pranie, biały
 metal, lekki (lm.)
 cielę, młody (lm.)
 drzewo, duży
 mięso, tłusty
 zadanie, łatwy
 mężczyzna, stary (lm.)
 sos, gęsty
 dziewczyna, zgrabny
 profesor, mądry (lm.)
 odpowiedź, zły
 polityk, znany (lm.)
 staw, głęboki
 dolina, wąski (lm.)
 maszyna, sprawny

XIII. Przetłumacz podane zdania

1. Chtěl bych napsat dopis svým dvěma sestrám, ale nemohu najít brýle. Bez nich nenapíši ani slovo. Nevím, kde jsem je mohl tentokrát nechat. Občas je hledám celé hodiny, dívám se do skříní, zásuvek psacího stolu, do knihovničky, pod postele i do ledničky. Hledám také v koupelně, v záchodě, v garáži, na půdě i na zahradě, a nakonec je nacházím na vlastním nose.
2. Nechodím do školy, protože jsem momentálně nemocný. Rodiče odjeli na zájezd do Tuniska, který si koupili s velkou slevou, takže se o mě stará babička. Sama je ještě více nemocná než já, ale co jí v této situaci zbývá.
3. Praha je poměrně velká, ale Varšava je ještě větší. V porovnání s jinými metropolemi jsou však obě naše hlavní města pouze průměrně velká. Největším městem světa je pravděpodobně Mexiko.
4. Nejstarší univerzity ve střední Evropě byly založeny ve 14. století v Praze a Krakově. Nejstarší univerzity Evropy a zároveň i světa jsou v Itálii. Jako první byla založena kolem roku 1088 Boloňská univerzita.
5. Ve středu jdou rodiče zase po dlouhé době do divadla. Nechodí do divadla sice často, ale příprava jim trvá vždy půl dne. Oba jsou nervózní už teď v pondělí. Matka si stěžuje, že nemá žádné nové šaty. V těch černých byla minule, v těch tmavě modrých byla nedávno na plese, ty zelené jsou nemožné a ty červené nezapne. Otec zase zjišťuje, že mu jeho černý oblek žerou moli. A já se ohromně bavím.

XVI. Wstaw odpowiednie formy podkreślonych wyrazów

Lubię z ty plotkować o nasi wspólnych znajomych, ponieważ ty zawsze wiesz o oni coś interesującego. Tym razem jednak nie mam sporo wiadomości. Wyobraź *się, że Magda wyszła za mąż za mój kolegę. Znasz on na pewno, bo często u ja bywał. Przypominasz *się ten wysokiego blondyna, który odwiedził ja w ubiegłym tygodniu? To właśnie o on chodzi! Pobrali się miesiąc temu. Byłam u oni w ten tygodniu. Rodzice Magdy pomogli oni się urządzać, tak że mają już nieźle zagospodarowane mieszkanie. Wspominaliśmy stare dobre czasy. Między innymi mówiliśmy i o ty i twój chłopcu, bo nie wiem, czy wiesz, że Marek on zna z akademika. Mieszkał z on przez jeden rok w ten samym pokoju. Lubił on bardzo i chciałby wy kiedyś do *się zaprosić. Jeżeli macie czas w niedzielę, to możemy się wybrać do oni razem. Będzie oni na pewno bardzo miło, no i będziemy mieć okazję do plotkowania o nasi wspólnych znajomych!

XV. Wstaw odpowiednie formy podkreślonych wyrazów

1. Czy mówiłam ci już o te kobiety?
2. Nie podobają mi się wzory na zasłony i firanki.
3. Spotykaliśmy się zawsze na wspólne obiady.
4. Wieczory spędzamy w swoje pokoje.
5. Adam marzy o dalekie podróże.
6. Herbatę podano w porcelanowe filiżanki.
7. Rozmawialiśmy o nasze nowe znajome.
8. Nocowaliśmy w tanie schroniska młodzieżowe.
9. Musisz mi opowiedzieć o swoi rodzice.
10. Mój ojciec pracuje przy wielkie piece w jedna katowicka huta.
11. Mało wiem o polscy pisarze współcześni.

12. Pomyśl o małe dzieci i starsi ludzie.
13. Zatrzymywaliśmy się na leśne parkingi i jedliśmy obiady w przydrożne restauracje.
14. Opowiadał nam o swoje sukcesy.
15. Lubię spacerować po dzikie ścieżki.
16. Nie mogła zapomnieć o dawne dobre czasy.
17. Nie wytrzymuję nerwowo przy tacy ludzie.
18. Napisała mi o ci Francuzi, z którymi spotkaliśmy się na ubiegłoroczne wakacje.
19. Możemy polegać na nasi przyjaciele.
20. Ciagle myślę o tamte dni.

XVI. Wstaw odpowiednie formy liczebników oraz pozostałych podkreślonych wyrazów

1. Mam w pracy 5 kolega. Mogę powiedzieć, że z 2 z nich zaprzyjaźniłem się.
2. Przynoszę obiady ze stołówki 3 staruszka.
3. Uchwałę zatwierdzono wbrew 20 przeciwny głos i 4 wstrzymujący się od głosu.
4. Wyplacono pensję 10 robotnik, pozostałym 3 zostanie ona wyplacona dopiero w piątek.
5. Pierwsza nagroda nie przyznano, natomiast drugą przyznano 4 student, 1 studentka polonistyki oraz 3 student filologii klasycznej.
6. Nie mam już żadnych pieniędzy, ponieważ kupiłem przed chwilą prezent dla swój 2 siostra.
7. Przeciwno 200 żołnierz wyruszyły 2 czołg.
8. W związku z kontrolą płacenia czynszu wymówiono mieszkania 12 lokator.
9. Ta fabryka dostarcza materiały budowlane 24 krajowa i 8 zagraniczna firma budowlana.
10. Przyniosłam tylko 7 kieliszek, bo nie wiedziałam, że nas będzie razem 8.

11. Coś niesamowitego! Trzech walczyło przeciwko 7. Potem przyjechało 6 policjant, 3 napastników zatrzymano i 7 poszkodowany odwieziono na posterunek w celu spisania protokołu.
12. Na rogu ulicy stało 2 bezdomny i prosiło przechodniów o pieniądze lub jedzenie.
13. Listonosz doręczył dziś powołania do wojska 50 chłopiec. 21 z nich popadło w panikę, 11 zrobiło się słabo, 15 przypomniało sobie o wcześniejszych chorobach i 3 ucieszyło się.
14. Sprzedałem samochód, ponieważ musiałem oddać pieniądze swój 3 brat.
15. Na łące pasło się 18 byk, 57 krowa i 11 cielę.
16. Dyżur na oddziale chirurgicznym pełnią dzisiaj 2 lekarz i 2 pielęgniarzka.
17. Kontrola w szkole muzycznej wykryła, że brakuje 2 skrzypce i 4 gitara.
18. Anna wyjechała do Zakopanego, żeby zamówić 70 pokój dla 130 uczestnik konferencji, którzy zgłosili swój udział.
19. Musisz zamówić jakiś większy samochód, bo inaczej nie dasz rady z 3 drzwi.
20. Dla 51 pasażer trzeba zamówić 2 autobus.
21. Kiedy jadę w góry, zabieram zawsze z sobą zapasowe okulary. Z 2 okulary czuje się bezpieczniej.
22. Funkcję prezesa zarządu naszej firmy pełni inżynier Karowska. Zarząd składa się z 7 osoba.
23. Nasza fundacja zamierza zorganizować w tym roku kolonie dla 120 dzieci.
24. Ona jest zazdrosna o niego, bo on siedzi w jednym biurze z 2 ładna młoda kobieta.
25. Chciał zamówić 2 piwo dla siebie i kolegi, lecz nie dostał ani 1, ponieważ piwo akurat skończyło się.

XVII. Wstaw odpowiednie formy liczebników i rzeczowników

1. Po podwórku chodzi 5 kurczę.

2. Jego samochód ma 3 drzwi.
3. Obchodzimy 120 rocznica urodzin poety.
4. W konkursie wzięło udział 135 dziecko.
5. Najlepiej grało mu się 121 karta.
6. Przed 1095 dzień siedzieliśmy w samolocie do Nowego Jorku.

XVIII. Wstaw odpowiednie formy podkreślonych wyrazów

1. Uczestnicy spotkania złożyli życzenia oboje państwo Kozakiewiczowie.
2. Pojechałem na wycieczkę z córką i obydwa syn.
3. Na temat ewentualnej pożyczki rozmawiano z oboje państwo Kowalscy.
4. Na przedstawieniu widziano oboje państwo młodzi.
5. Jeszcze zaczekajmy, ponieważ brakuje oboje państwo Ptasieńscy.

XIX. Przetłumacz podane zdania

1. Neříkej, že se o tento problém nikdo nezajímá. Znáám několik děvčat a dokonce i pár chlapců, kteří mají stejného koníčka jako já.
2. Obě sekterářky si stěžovaly řediteli, že mají příliš malý plat. Od února dostanou přidáno.
3. Ze stavby se ztratilo několik stovek cihel a několik desítek pytlů cementu.
4. Přečetla jsem si práce 87 studentů, ale prozatím nejsem spokojená ani s jednou. V každé jsou přinejmenším tři chyby.
5. K dokladům naší organizace je přiložen také seznam všech 832 členů.
6. Při této nehodě zahynuli čtyři lidé a dvacet pět lidí bylo zraněno.
7. Teď máme plnou čekárnu. Přiděte za hodinu a půl nebo až zítra.
8. Tři pětiny všech výrobků mají nějakou vadu (jsou vadné). Z toho se pouze jedna pětina dá opravit a dvě pětiny jdou přímo do šrotu.

9. Před třemi lety jsme slavili tisící výročí smrti sv. Vojtěcha a v minulém roce dvousté výročí narození Adama Mickiewicze.
10. Poslední zkoušky jsem skládal před dvěma lety a státnice před rokem a půl.

XX. Wstaw odpowiednie formy wyrazów w nawiasach

1. Trzeba powiedzieć (pan profesor Pimko), że w (tekst) jego referatu o poezji (Mickiewicz) i (Słowacki) jest sporo (błąd ortograficzny). Sekretarka, która tekst przepisywała, nie zna chyba dobrze (pisownia polska).
2. Dzieci zapytane o (swój najbardziej ulubiony bohater), mówiły najczęściej o (Kubuś Puchatek). Niektórzy (dorosły) zgodzili się ze (swoje dziecko).
3. W (ostatni list) wspominał o (zły stan) zdrowia i również o (strach) z utraty pracy.
4. (myśliwy - l.m.) omijają nasze lasy, bo u nas nie ma (dzika świnia - l.m.) ani (bażant), ani (sarna). Są tylko (zając) i (wewiórka).
5. Nareszcie przyszła wiosna. W ogrodzie rozkwitły (tulipan) i (żonkil).
6. Na kolonie letnie wyjedzie w tym roku (120 dziecko), (6 opiekun) i (4 kucharka).
7. Od (kilka lat) jestem (wegetarianin). Jem dużo (owoce, jarzyny, nabiał i pełnoziarniste pieczywo).

8. Po raz pierwszy nie spędzimy (Święta Wielkanocne) w kraju wraz z (rodzina). Wybieramy się bowiem na wycieczkę do (Rzym).
9. Film „Przesłuchanie“ opowiada o (więzień polityczny) w czasach komunizmu, którzy doznawali nieraz strasznych (męka fizyczna i psychiczna).
10. Całe centrum miasta jest zakorkowane, ponieważ doszło do (poważny wypadek) na (most). Spowodował go kierowca ciężarówki, który zgubił podczas jazdy (2 worek cementu).

XXI. Przetłumacz podane zdania

1. Mám hrozný hlad, ale v ledniče není vůbec nic kromě hořčice, okurek, sádla a česneku.
2. Sáně si s sebou nemusíš brát, protože už nebude tolik sněhu.
3. Naše hospodářství se letos opět rozrostlo. Narodila se nám dvě telata a pět jehňat.
4. V tom tmavěmodrém plášti nevypadáš zrovna nejlépe a navíc ti v něm bude horko.
5. Nestačí o předpisech jen mluvit, ale je třeba je především dodržovat.
6. Před dvaceti pěti lety bylo v našem městě založeno profesionální divadlo. Na počátku sídlilo v bývalém kině a později dostalo novou budovu.
7. Nemluvila jsem sice s oběma manželi Krajewskými, ale doufám, že paní Krajewská o tom svému muži řekne.
8. Již dva týdny hledá policie viníka vážné dopravní nehody. Svědkové nemohou přesně určit barvu viníkova automobilu, protože tehdy přelo a byla hustá mlha.
9. Kameny jsme rozbíjeli pomocí kladiva a jiného nářadí, které jsme našli ve sklepě.
10. Svatyně, která patří k nejvýznamnějším památkám města, byla vybudována asi před tisícem osmisty padesáti dvěma lety.

XXII. Wstaw odpowiednie formy

Wzór: Właśnie mówiłem o tej nowej poczcie (ta nowa poczta).

1. ten czerwony sweter
2. polska stolica
3. nasz uniwersytet
4. nieznaną anioł
5. nasz nowy sąsiad
6. słodka Francja
7. dzisiejszy obiad
8. to długie słowo
9. twoja nowa praca
10. nasza klasa szkolna
11. wczorajsza pogoda
12. mój najstarszy syn
13. lipiec zeszłego roku
14. ten duży kościół
15. pan Kowalski
16. ta czarna torebka
17. zeszły rok
18. wasz nowy kolega
19. ty i ona
20. nasz stary przyjaciel

XXIII. Wstaw odpowiednie formy

Wzór: Wczoraj nie było mnie w domu. Byłem w Gdyni (Gdynia).

1. Kraków
2. Wrocław
3. Katowice
4. Gdańsk
5. Łódź
6. Poznań
7. Białystok
8. Kielce
9. Polska
10. Praga
11. Czechy
12. sklep
13. praca
14. kościół
15. miasto
16. dom
17. szkoła
18. klasztor
19. biblioteka
20. góry

XXIV. Wstaw odpowiednie formy

Wzór: Nie musisz pokazywać palcem. Widzę te nowe kasety (ta nowa kasetka).

1. ta duża ulica
2. ta 3 sympatyczna Polka
3. wasz nowy samochód
4. ta miła pani
5. ten nasz pokój
6. jego interesująca praca
7. ta amerykańska grupa
8. jego zielony zeszyt
9. ta ładna cebula
10. ten metalowy kosz

XXV. Wstaw odpowiednie formy

W piątek nie mogę przyjechać, ponieważ pojadę do

1. Białystok
2. Kudowa Zdrój
3. Ostrów Wielkopolski
4. Częstochowa
5. Krasnystaw
6. Gołdap
7. Biała Podlaska
8. Radom
9. Suwałki
10. Limanowa
11. Bielsko-Biała
12. Ostrów Mazowiecka
13. Turek
14. Mińsk Mazowiecki
15. Limanowa
16. Gołub-Dobrzyń
17. Jaworzno Szczakowa
18. Głogów
19. Kozy
20. Jelenia Góra

XXVI. Wstaw odpowiednie formy

Rozmawiałem z (Tadzio Kocioł, Alojzy Taja, Bruno Dąb-Kozioł, Jasio Koczała, Ryś Gałąź, Ignacy Zając, Iwo Mech, Konstanty Kania, Iwo Oczko, leśniczy Trapszo sędzia Borejszo, chorąży Kapsia, hrabia Wielopolski, radny Linde, profesor Saloni, redaktor Gołąb).

XXII. Utwórz wszystkie możliwe formy od podanych czasowników

* sygnalizuje występowanie form obocznych

1. kłaść	45.rwać	90.obrzęknąć
2. wiedzieć	46.opaść	91.pęknąć
3. kraść	47.wieźć	92.sieć
4. krzywdzić	48.śmieć	93.dojąć
5. pożyczyć	49.czesać	94.kształcić
6. mieć	50.upaść	95.bębnić
7. wozić	51.łączyć	96.ssać
8. stać	52.dowieść	97.*strugać
9. moknąć	53.bałamucić	98.rznąć
10.paść	54.chudnąć	99.gwizdać
11.czekać	55.zwolnić	100.mleć
12.wziąć	56.cuchnąć	101.kaszleć/kaszlać
13.jeździć	57.siwieć	/kasać
14.gotować	58.przypiąć	102.ćpać
15.wyc	59.wieść	103.zapalić
16.pleść	60.kryć	104.gościć
17.podnosić	61.zetknąć	105.drożyć
18.ogłądać	62.starzeć się	106.przysiąc
19.brać	63.deptać	107.dusić
20.thuc	64.pęknąć	108.spać
21.prosić	65.wziąć	109.drzeć
22.psuć	66.biec	110.jeść
23.znaleźć	67.drzeć	111.ostrzeliwać
24.kusić	68.giać	112.pachnieć
25.grzać	69.zapomnieć	113.stygnać
26.piec	70.strzyć	114.gryźć
27.kopnąć	71.*wlec	115.*klaskać
28.obejrzeć	72.dąć	116.jasnieć
29.szeptać	73.gnieść	117.bezcześcić
30.grać	74.lgnać	118.razić
31.zamrozić	75.kopcić	119.stać się
32.przyrzec	76.sunąć	120.czyścić
33.pisywać	77.lizać	121.*słać
34.rozumieć	78.łechtać	
35.dostać	79.zamknąć	
36.prac	80.rosnąć	
37.gasić	81.ciągnąć	
38.siaść	82.dawać	
39.chodzić	83.łaknąć	
40.móc	84.zwęzić	
41.ciać	85.trzeć	
42.żreć	86.zdobyć	
43.nakreć	87.pić	
44.krzepnąć	88.schnąć	
musnąć	89.żuć	